

Ευτύχης Μπιτσάκης *Οι πόλεμοι της Νέας Τάξης*

Μετά το χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου η ανθρωπότητα εισέρχεται σε μια από τις πιο επικίνδυνες περιόδους της ιστορίας της. Αξιοποιώντας τη συγκίνηση που προκάλεσε αυτό το γεγονός, οι ΗΠΑ και η ΕΕ κήρυξαν τον πόλεμο σε αόρατο εχθρό, διευρύνοντας το χάσμα ανάμεσα σ' αυτούς και τους λαούς της Μέσης Ανατολής, της Κεντρικής Ασίας και γενικότερα το μουσουλμανικό κόσμο. Στο όνομα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας τείνουν να καταργήσουν ή να περιορίσουν κεκτημένες ελευθερίες και δικαιώματα, ενώ οι πολεμικές προετοιμασίες θα έχουν ως συνέπεια την περαιτέρω συρρίκνωση του κοινωνικού ρόλου του κράτους.

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές (3 Οκτωβρίου) κανείς δεν μπορεί να προβλέψει το τι θα συμβεί. Εντούτοις μια καταγραφή των έως τώρα γεγονότων, και ένας σχολιασμός τους, δε θα ήταν ίσως χωρίς αξία για να κατανοήσουμε καλύτερα τη δυναμική της παρούσας στιγμής.

Κατ' αρχήν λυπούμαστε για τα θύματα της επίθεσης και την καταδικάζουμε για δυο λόγους: 1) Η ανθρώπινη ζωή πρέπει επιτέλους να αναχθεί σε απόλυτη αξία· 2) οι λαοί δε θα απελευθερωθούν με πράξεις τρομοκρατίας. Η απελευθέρωση από τη βαρβαρότητα του καπιταλισμού θα πραγματοποιηθεί από τους ίδιους τους λαούς.

Λοιπόν, τρίτος παγκόσμιος πόλεμος; Αλλά τα γεγονότα φανερώνουν, με τον πιο τραγικό τρόπο, ότι ο τρίτος παγκόσμιος πόλεμος άρχισε προτού λήξει ο δεύτερος, με τον πυρηνικό βομβαρδισμό της Χιροσίμα και του Ναγκασάκι. Το 1945 η ανθρωπότητα εισήλθε στην πυρηνική εποχή, η οποία μπορεί να καταλήξει στην αυτοκαταστροφή της.

Ο «ψυχρός» πόλεμος δεν ήταν ψυχρός. Απλώς δεν πήρε τη μορφή παγκόσμιας σύρραξης. Ας θυμηθούμε τον πόλεμο της Κορέας, πόλεμο που κήρυξε ο ΟΗΕ στο όνομα του «ελεύθερου κόσμου» εναντίον της «κομμουνιστικής απειλής». Την επέμβαση εναντίον της Κίνας και υπέρ του Τσανγκ Κάι-σεκ. Την οργάνωση και τη χρηματοδότηση του εμφύλιου πολέμου της Ελλάδας. Τον πόλεμο του Βιετνάμ με τα πέντε εκατομμύρια νεκρούς και την ανυπολόγιστη οικολογική καταστροφή. Τη βοήθεια στον Σουχάρτο και τη σφαγή 1.000.000 Ινδονησίων (1957). Επίσης, τη συστηματική σφαγή των Παλαιστινίων από το Ισραήλ (και όχι μόνο) με την υλική και διπλωματική στήριξη των ΗΠΑ. Τη γενοκτονία του κουρδικού έθνους από την Τουρκία, με τα όπλα, την οικονομική και τη διπλωματική υποστήριξη της ΕΕ και των ΗΠΑ. Την κατοχή της Κύπρου και την αδιαφορία των «συμμάχων» της ΕΕ και των ΗΠΑ. Τις γενοκτονίες και τις δικτατορίες στην Αφρική, με τις επεμβάσεις των

ιμπεριαλιστικών χωρών. Τις δικτατορίες στη Λατινική Αμερική με τη χρηματοδότηση, την οργάνωση και τη στήριξη των ΗΠΑ (Δομινικανή Δημοκρατία, Νικαράγουα, Παναμάς, Πινοσέτ κ.λπ.). Τον πόλεμο των Φόκλαντ. Το εμπάργκο και τις επιθέσεις στην Κούβα, στη Λιβύη κ.λπ., κ.λπ.

Οι πόλεμοι της Κορέας και του Βιετνάμ έγιναν για την «αναχαίτιση του κομμουνισμού» και την «υπεράσπιση της Ελευθερίας» (υπερασπίζεσαι την ελευθερία εξολοθρεύοντας εκείνους που αγωνίζονται για μια διαφορετική κοινωνική οργάνωση). Αλλά τόσο οι πόλεμοι αυτοί όσο και τ' άλλα εγκλήματα εναντίον της ανθρωπότητας έγιναν για την υπεράσπιση των συμφερόντων των ΗΠΑ και άλλων ιμπεριαλιστικών χωρών.

Με την κατάρρευση της «Αυτοκρατορίας του Κακού», οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους δεν μπορούσαν να επικαλούνται πλέον την «κομμουνιστική απειλή». Τώρα οι αιτίες των πολέμων ήταν δύσκολο να αποκρυβούν: Ο πόλεμος του Κόλπου (200.000 νεκροί και 500.000 νεκρά παιδιά από το συνεχιζόμενο εμπάργκο) έγινε για να εδραιώσουν οι ΗΠΑ τα συμφέροντά τους στην περιοχή, όπου βρίσκονται τα μεγαλύτερα αποθέματα πετρελαίου στον κόσμο. Οι πόλεμοι εναντίον της Γιουγκοσλαβίας έγιναν για να διαλυθεί το τελευταίο κατάλοιπο του «σοσιαλισμού» στην Ευρώπη, να ενταχθεί βίαια και αυτή η χώρα στο διεθνή κεφαλαιοκρατικό καταμερισμό εργασίας, να αποσταθεροποιηθούν τα Βαλκάνια και να αποκτήσουν οι ΗΠΑ δορυφορικά προγεφυρώματα.

Και τώρα, με αφορμή το χτύπημα στις ΗΠΑ, αναγγέλλεται ο νέος πόλεμος χάριν των «αξιών». Για την υπεράσπιση του «πολιτισμού μας». Όπως δήλωσε και ο κ. Σημίτης, «αυτή η αποτροπαιχτή πράξη αμφισβητεί

τις αξίες που αποτελούν τη βάση τη δική μας και των άλλων κοινωνιών». Και ο κ. Μπους θα δήλωνε σε μια έξαρση ανοησίας: «Είμαστε οι λαμπρότεροι στον κόσμο».

Δε θα αμφισβητήσουμε ότι θετικό δημιούργησε η αστική κοινωνία. Όμως η καπιταλιστική πρόοδος πραγματοποιήθηκε με τη θυσία γενεών και λαών: του ευρωπαϊκού προλεταριάτου, με την αναβίωση της δουλείας στις ΗΠΑ, με τον αποδεκατισμό και την εκμετάλλευση των αποικιών, με δυο παγκόσμιους και αμέτρητους τοπικούς πολέμους.

Και τώρα ο κ. Μπους, οι ΗΠΑ και η ΕΕ προαναγγέλλουν ένα μακροχρόνιο πόλεμο, που «θα είναι μία μνημειώδης πάλη του καλού με το κακό» (Μπους). Πράγματι, σειρά προέδρων των ΗΠΑ έχουν διακηρύξει ότι το αμερικανικό έθνος είναι προορισμένο από το θεό να οδηγήσει την ανθρωπότητα στο δρόμο της Αρετής και της Ελευθερίας. Ποιο πεζό το *Time* (10/9) θα έγραφε ότι «οι ΗΠΑ βρίσκονται σε μια από τις πιο ευνοϊκές —και σπάνιες— στιγμές της ιστορίας, όπου μπορούν να διαμορφώσουν τον κόσμο». Κατά τα δικά τους πρότυπα και συμφέροντα.

Οι ΗΠΑ οδηγός της Ανθρωπότητας: Με τη γενοκτονία των Ινδιάνων. Με το αίμα και τα δάκρυα των δούλων. Με τα εκατομμύρια των απόκληρων, μαύρων, ισπανόφωνων, εξαθλιωμένων λευκών. Με 40 εκατομμύρια κάτω από το όριο φτώχειας. Με δύο εκατομμύρια κρατούμενους στο αρχιπέλαγος των φυλακών. Με ιδιωτικές φυλακές. Με 3.700 ανθρώπους που περιμένουν να εκτελεστούν. Με υπέρτατη αξία το χρήμα. Με κυρίαρχη ιδεολογία ένα χυδαίο αστικό υλισμό, που επικαλύπτεται με μια εθνικιστική έπαρση και έναν ανάβαθο συναισθηματισμό.

Λοιπόν τώρα «τρώθηκε το κύρος της

υπερδύναμης». Και το «πληγωμένο θηρίο» αντεπιτίθεται. Εναντίον τίνος; Εναντίον αόρατου εχθρού. Εναντίον κρατών και λαών. Εναντίον παντός ο οποίος δεν υποτάσσεται στα κελεύσματα των ΗΠΑ. Ήδη, κατά τον πόλεμο εναντίον της Γιουγκοσλαβίας, οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους, καταργώντας το Διεθνές Δίκαιο, είχαν διακηρύξει το δόγμα ότι έχουν το δικαίωμα να βομβαρδίζουν κράτη και λαούς, «χάριν των αξιών»... Τώρα οι ΗΠΑ εκχωρούν στον εαυτό τους το δικαίωμα να κηρύσσουν πόλεμο εναντίον οποιουδήποτε θεωρούν τρομακράτη ή συνεργάτη των τρομοκρατών. Η χιτλερική θεωρία της συλλογικής ευθύνης γίνεται θεμέλιο της νέας εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ.

Γενικευμένος και μακροχρόνιος πόλεμος εναντίον της τρομοκρατίας! Ο μικρονοϊκός (κατά το *Time*) πρόεδρος των ΗΠΑ, τα «γεράκια» του και οι οικονομικοί κολλοσσοί που τους κινούν, προτού αποφασίσουν να ρίξουν την ανθρωπότητα σε νέες περιπέτειες, δε σκέφτηκαν τις αιτίες της εξάπλωσης της τρομοκρατίας... Οι αιτίες αυτές είναι, πριν απ' όλα, υλικές: Η φτώχεια, η πείνα, οι ασθένειες του «τρίτου κόσμου», αλλά και οι νέες μορφές φτώχειας στις μητροπόλεις του καπιταλισμού. Στις ΗΠΑ, π.χ., το ακαθάριστο εισόδημα του 1% του πληθυσμού ξεπερνά το εισόδημα του 40%. Και η αντίθεση φτώχειας-πλούτου, η αθλιότητα μέσα στον αυξανόμενο παγκόσμιο πλούτο, παίρνει περισσότερο τραγικές μορφές στις χώρες του «τρίτου κόσμου». Πέντε εκατομμύρια παιδιά κάτω των 5 ετών πεθαίνουν το χρόνο από πείνα και ασθένειες. Μισό δισεκατομμύριο παιδιά «ζουν» με λιγότερο από 1 δολάριο. Και ο κατάλογος της δυστυχίας θα μπορούσε να είναι ατελείωτος. Η φτώχεια και η αδικία είναι μια από τις πηγές της τρομοκρατίας.

Όπως γράφει ο πρώην πρωθυπουργός της Σουηδίας Ινγκβαρ Κάρλσον, «δεν μπορούμε πλέον να κλείνουμε τα μάτια μας και να μη βλέπουμε ότι η τρομοκρατική επίθεση στις ΗΠΑ είναι αποτέλεσμα των ανισοτήτων στον κόσμο».

Προφανώς η τρομοκρατία δεν είναι το άμεσο αποτέλεσμα μόνο της φτώχειας και της εκμετάλλευσης των «υπανάπτυκτων» χωρών. Φτώχεια, εκμετάλλευση, πόλεμοι, δικτατορίες, στήριξη διεφθαρμένων καθεστώτων, εθνικές ταπεινώσεις, διαδικασίες εξάρθρωσης των τοπικών πολιτισμών, προλεταριοποίηση και εξαθλίωση ως συνέπεια της κεφαλαιοκρατικής παγκοσμιοποίησης, όλα τα δεινά των αδικημένων και των ταπεινωμένων έχουν δημιουργήσει ένα κλίμα εχθρότητας εναντίον του πρώτου υπεύθυνου και πρώτου και μεγαλύτερου τρομοκράτη: των ΗΠΑ. Ειδικά ο αναπτυσσόμενος ισλαμικός φονταμενταλισμός είναι το αποτέλεσμα του εκφυλισμού των αντιιμπεριαλιστικών επαναστάσεων, της διαφθοράς των νέων κυρίαρχων τάξεων και, ταυτόχρονα, των ετεμβάσεων, του πολέμου και της αρπαγής του πλούτου αυτών των χωρών από τις μητροπόλεις του καπιταλισμού και προπαντός από τις ΗΠΑ.

Η σημερινή έξαρση του ισλαμικού φονταμενταλισμού είναι ο καρπός μιας σειράς αλληλοκαθοριζόμενων παραγόντων: Οι μουσουλμανικές χώρες δεν πραγματοποίησαν την αστική τους επανάσταση. Παρέμειναν χώρες με ισχυρά φεουδαρχικά κατάρυτα, με κατάλοιπα φυλετικής κοινωνίας και κατά συνέπεια με κυρίαρχη τη θρησκευτική-προκαπιταλιστική κοσμοαντίληψη. Οι μεταπολεμικές αντιιμπεριαλιστικές-αντιαποικιοκρατικές επαναστάσεις δεν ακολούθησαν το «μη-καπιταλιστικό δρόμο ανάπτυξης», όπως αφελώς πίστευε η τότε Αριστερά, θέλοντας να αγνοεί το συσχετι-

σμό των κοινωνικών δυνάμεων. Από τις επαναστάσεις αυτές προέκυψε μια νέα κυρίαρχη τάξη, με τη σύμφυση των παλαιών κυρίαρχων τάξεων και της ανερχόμενης αστικής τάξης και της κρατικής γραφειοκρατίας. Οι λαϊκές μάζες παρέμειναν στο περιθώριο, οικονομικά εξαθλιωμένες και δέσμιες των προκαπιταλιστικών ιδεολογιών. Η απογοήτευση, η διαφθορά των νέων κυρίαρχων τάξεων, η ανεργία, η εξοργιστική αντίθεση φτώχειας-πλούτου, όλοι αυτοί οι παράγοντες ωθούσαν σε μια διέξοδο που, λόγω της αδυναμίας της Αριστεράς, δεν ήταν άλλη από το «παλιό καλό Ισλάμ». Προς την ίδια κατεύθυνση ωθούσαν οι ταπεινώσεις από τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και η εκμετάλλευση του πλούτου αυτών των χωρών από τις καπιταλιστικές χώρες. Ο ισλαμικός φονταμενταλισμός είναι το δηλητηριώδες δέντρο που φύτρωσε ως η στρεβλή «λύση» υπαρκτών προβλημάτων και αντιθέσεων.

Και για να μην προκαλέσουμε την οργή των «ευαίσθητων ψυχών»: 1) Η επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου δεν είναι το άμεσο, γραμμικά αιτιοκρατημένο αποτέλεσμα της πολιτικής των ΗΠΑ. 2) Έστω και αν το χτύπημα αυτό καθορίστηκε ως ένα βαθμό από τους προηγούμενους παράγοντες, είναι απαράδεκτο, όπως έχουμε ήδη σημειώσει. 3) Δε συσχετίζουμε άμεσα αυτό το χτύπημα με τους πολέμους που έχουν εξαπολύσει οι ΗΠΑ και δεν κάνουμε κανένα συμψηφισμό. Ο καθεὶς και τα έργα του. Στον καθέναν και η ευθύνη του. Αλλά η ευθύνη δεν κατανέμεται ισότοπα. Την κύρια ευθύνη για τη σημερινή κατάσταση τη φέρουν οι ΗΠΑ, ο πρώτος και μεγαλύτερος τρομοκράτης. Όχι τα θύματα της πολιτικής τους.

Και τώρα, γενικευμένος και μακροχρόνιος πόλεμος. «Αίμα και δάκρυα» (των άλλων) υπόσχεται το ρομπότ του αμερικανι-

κού κεφαλαίου που φέρει το όνομα Μπους. Εναντίον τίνων; Με ποιες αποδείξεις; Με υποψίες! Με την ψύχωση ότι όλοι οι λαοί, κυρίως οι Άραβες, είναι εχθροί των ΗΠΑ. Ονομάζουν βέβαια το Αφγανιστάν, το Λίβανο, τη Συρία, το Ιράκ, τους Παλαιστίνιους, το Πακιστάν, την Κύπρο κ.λπ. «Οι χώρες αυτές πρέπει να συλλάβουν τους τρομοκράτες τους» (Κλαρκ, πρώην επικεφαλής του ΝΑΤΟ). Πόλεμος εναντίον όλων! Μίσος κυρίως εναντίον των μουσουλμάνων των ΗΠΑ. (Σας μισούμε. Ελπίζουμε να πεθάνετε). Γενικά εναντίον των Αράβων. (Σκοτώστε τους Άραβες).

Γιατί όμως οι ΗΠΑ επέλεξαν ως πρώτους εχθρούς τους μουσουλμάνους και τους Άραβες; Επειδή στις χώρες αυτές υπάρχουν οι οξύτερες αντιθέσεις, εξαιτίας της πολιτικής των ΗΠΑ, αλλά και τα μεγαλύτερα αποθέματα πετρελαίου του πλανήτη.

Έτσι ο πλανητάρχης εξαπολύει ως άλλος Δίας-Τιμωρός τους κεραυνούς του: «Όποιος αμφισβητεί την Αμερική είναι εχθρός της Δημοκρατίας». «Όποιος δεν είναι μαζί μας είναι με τους τρομοκράτες». Ειδικά οι Αφγανοί: «Ή θα παραδώσουν τους τρομοκράτες (ειδικά τον Μπιν-Λάδεν) ή θα έχουν και αυτοί την ίδια μοίρα με εκείνους». «Κάθε χώρα να αποφασίσει με τίνος το μέρος θα πάει». Και η περίφημη *Ελευθερία*; Λόγος γαρ! Τώρα: συλλογική ευθύνη χιτλερικής έμπνευσης. Καταιγίδα διάρκειας. Μπους: «Θα ηγηθούμε του κόσμου για τη νίκη». Ποια νίκη;

Επί του παρόντος, πρώτοι εχθροί οι Άραβες, λαοί «κατώτεροι», με «κατώτερο πολιτισμό»! Αλλά, όπως γράφει η Φίλις Μπένις, «όταν χρηματοδοτούμε το Ισραήλ που κατέχει αραβικά εδάφη, όταν εξοπλίζουμε καταπιεστικά αραβικά καθεστώτα, όπου δεν υπάρχει παραμικρή δημοκρατία, τότε μπορούμε να καταλάβουμε τι στ' αλή-

θεια φταίει». Όμως η ηγεσία των ΗΠΑ δε θέλει να καταλάβει. Αρπάξε λοιπόν την ευκαιρία. Όπως λέει ο Τσόμσκι, το σημερινό έγκλημα είναι δώρο στους σκληροπυρηνικούς εθνικόφρονες. Και πάλι κατά τον Τσόμσκι: «Είναι πιθανόν αυτή η επίθεση να αποδειχθεί συντριπτικό πλήγμα κατά των Παλαιστινίων και άλλων φτωχών και καταπιεσμένων. Είναι επίσης πιθανό να οδηγήσει σε πολύ σκληρά μέτρα ασφάλειας, με υπονόμευση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ελευθερίας στο εσωτερικό των κρατών».

Ποιοι είναι όμως οι βαθύτεροι λόγοι που ώθησαν τις ΗΠΑ και την ΕΕ σε έναν τυχοδιωκτισμό που μπορεί να φέρει την ανθρωπότητα στο χείλος της αβύσσου; (Ο πιθανός μέλλων αρχηγός της CIA δήλωσε ότι εν ανάγκη θα χρησιμοποιηθούν και πυρηνικά). Οι ΗΠΑ θέλουν να επιβάλουν με κάθε μέσο την κοσμοκρατορία τους, δηλαδή την πλανητική ηγεμονία του αμερικανικού κεφαλαίου. Η πολιτική τους όμως γεννά αντιδράσεις. Το αναπτυσσόμενο κίνημα εναντίον των συνεπειών της κεφαλαιοκρατικής παγκοσμιοποίησης (Σιάτλ, Πράγα, Γκέτεμποργκ, Γένοβα κ.λπ.) ήταν ένα σήμα κινδύνου για το αμερικανικό κεφάλαιο. Ευκαιρία λοιπόν να χτυπηθεί αυτό το κίνημα εν τη γενέσει του. Όμως οι επιδιώξεις της ΗΠΑ είναι ευρύτερες. Όπως σημειώσαμε, είναι η παγκόσμια κυριαρχία. Συγκεκριμένα:

Πρώτα οι πρώτες ύλες και προπαντός τα ενεργειακά αποθέματα. Στην περιοχή του Κόλπου και της Κασπίας υπάρχουν τα μεγαλύτερα αποθέματα πετρελαίου του πλανήτη. Ο Πόλεμος του Κόλπου ήταν η πρώτη επιχείρηση για την εκμετάλλευση και τον έλεγχό τους. Η περιοχή της Κασπίας είναι επίσης πλούσια σε πετρέλαια, όπως και το Καζακιστάν, όπως και το Τουρκμενιστάν σε αέριο κ.λπ. Αλλά μέσω του Αφγανιστάν το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο διοχετεύ-

ονται και μπορούν να διοχετευθούν προς το Πακιστάν και τον Ινδικό Ωκεανό. Οι Ταλιμπάν και ο Μπιν Λάντεν ανακηρύχθηκαν λοιπόν σε πρώτους υπόπτους. Μια κατοχή ή έστω δορυφοριοποίηση του Αφγανιστάν είναι προϋπόθεση για την αρπαγή και τη μεταφορά των πετρελαίων και του φυσικού αερίου αυτών των περιοχών.

Ποιοι εδημιούργησαν όμως τον Μπιν Λάντεν και ποιοι έφεραν στην εξουσία τους Ταλιμπάν; Και εδώ τα γεγονότα είναι γνωστά. Οι ΗΠΑ εξόπλισαν και εχορηματοδότησαν τους ισλαμιστές και κυρίως τον Λάντεν. Στόχος ήταν η ανατροπή της νόμιμης κυβέρνησης του Αφγανιστάν, η ήττα των Σοβιετικών και η εγκαθίδρυση αμερικανό-δουλου καθεστώτος. Όπως γράφει ο Μπριζίνσκι: «Τι ήταν σημαντικότερο από την πλευρά της παγκόσμιας ιστορίας; Οι Ταλιμπάν ή η πτώση της Σοβιετικής Αυτοκρατορίας;» Για τον «αγαθό» αυτό σκοπό η CIA εξόδεψε πάνω από 3,5 δισ. δολάρια, που το μεγαλύτερό τους μέρος πήγε στον Μπιν Λάντεν. Οι Ταλιμπάν είναι δημιούργημα των ΗΠΑ, των μυστικών υπηρεσιών του Πακιστάν και της Σαουδικής Αραβίας. (Ένα μέρος των «εσόδων» τους, ως γνωστόν, προερχόταν από το εμπόριο οπίου).

Αλλά ο χθεσινός σύμμαχος, το «δημιούργημα», μετατράπηκε σε εχθρό όταν έγινε εξουσία. Όπως γράφει ο V. Prashad, «οι Ταλιμπάν, που δημιουργήθηκαν από πολλές δυνάμεις αλλά χρηματοδοτήθηκαν από τους Σαουδάραβες, μεταξύ των οποίων ο Μπιν Λάντεν και η ΣΙΑ, μόλις βρέθηκαν καβάλα στο κέντρο της Ασίας έγιναν ο παράδεισος των δυσανεσθημένων και αποξενωμένων νεαρών, που ζητούσαν διέξοδο στην οργή τους κατά των ΗΠΑ» (Εποχή, 23/9/01). Η ήττα του προηγούμενου καθεστώτος, η κρίση της Αριστεράς, οι βαθιά ριζωμένες «αξίες» του Ισλάμ, είχαν ως απο-

τέλεσμα την εγκαθίδρυση ενός από τα πλέον απάνθρωπα καθεστώτα της εποχής μας.

Η φιλία, που στηρίχθηκε σε διαφορετικές επιδιώξεις, μετατράπηκε σε μίσος. Στο μεταξύ το Αφγανιστάν έχει καταστραφεί από τόσα χρόνια πολέμου, οι ΗΠΑ τώρα ανακάλυψαν τη φρίκη της πραγματικότητας που δημιούργησαν, και θεωρούν τον Μπιν Λάντεν ενσάρκωση του κακού ώστε να δικαιολογηθεί η «σταυροφορία του καλού». Χάριν των πετρελαίων, των δρόμων του πετρελαίου και της αμερικανικής παντοκρατορίας. Εν τω μεταξύ περίπου δυο εκατομμύρια Αφγανοί έχουν μετατραπεί σε πρόσφυγες, ενώ η επιβίωση πάνω από 5,5 εκατομμυρίων θα εξαρτηθεί από τη βοήθεια σε τρόφιμα. (Κατά τον ΟΗΕ, η επιβίωση 7,5 εκατομμυρίων Αφγανών θα εξαρτηθεί από την ξένη βοήθεια). Και «η εντολή του Μπους στο Πακιστάν, να διακόψει την αποστολή τροφίμων στο Αφγανιστάν, είναι χειρότερη και από την εντολή που αναμένεται να δώσει για βομβαρδισμούς» (Μπετινάκη, *Τα Νέα*, 22-23/9/01).

Η Αμερική, όπως γράφει ο Βρανάς, «βρίσκεται σε πόλεμο με έναν εχθρό που δεν μπορεί να τον δει, μολονότι τον δημιούργησε η ίδια» (*Τα Νέα*, 13/9/01). Οι ΗΠΑ, γράφει ο W. Plaff στους *Los Angeles Times*, «πληρώνουν τώρα το τίμημα του μεριδίου που τους αναλογεί από την τραγωδία στη Μέση Ανατολή». Όμως η ηγεσία των ΗΠΑ δε θέλει να δει τις αιτίες της τραγωδίας και να βρει τη μοναδική λύση της. Η μόνη λύση, συνεχίζει ο Plaff, «η μόνη αληθινή άμυνα εναντίον των εξωτερικών επιθέσεων είναι η σοβαρή, διαρκής και θαρραλέα προσπάθεια να βρεθούν πολιτικές λύσεις στις εθνικές και στις ιδεολογικές διαμάχες στις οποίες εμπλέκονται οι ΗΠΑ» (*Τα Νέα*, 13/9/01). Έτσι καταφεύγουν στη μόνη «λύση»: στον πόλεμο. Αλλά όπως γράφει ο R. Fisk στον

Independent, «αυτός όμως δεν είναι ο πόλεμος της δημοκρατίας εναντίον της τρομοκρατίας, στον οποίο θα κληθεί να παλέψει ο κόσμος στις ερχόμενες μέρες. Έχει να κάνει με τους αμερικανικούς πυραύλους που ρίφθηκαν σε σπίτια Παλαιστινίων και με αμερικανικές οβίδες που έπεσαν σε ένα χωριό ονόματι Κανά, και με μια λιβανέζικη πολιτοφυλακή —πληρωμένη και εξοπλισμένη από το Ισραήλ, το σύμμαχο των ΗΠΑ— που βίαζε και κατακρεουργούσε μέσα στους καταυλισμούς» (*Τα Νέα*, ό.π.). Αντί για μια πολιτική δικαιοσύνης και ειρήνης, πόλεμο! Αλλά, κατά τον Τσόμσκι, «μια επίθεση στο Αφγανιστάν μάλλον θα σκοτώσει πάρα πολλούς αμάχους. Όχι τους Ταλιμπάν, αλλά τα θύματά τους. Και μάλιστα ίσως σε τεράστιους αριθμούς, σε μια χώρα όπου ήδη εκατομμύρια άνθρωποι βρίσκονται στα πρόθυρα του θανάτου από την πείνα» (*Το Βήμα*, 27/9/01).

Πώς αντιδρά ο αραβικός κόσμος και ευρύτερα οι μουσουλμάνοι στον ποικιλόμορφο πόλεμο που έχουν εξαπολύσει εναντίον τους οι ΗΠΑ και η ΕΕ; Στο δράμα των Παλαιστινίων, στο μονιμοποιημένο εμπάργκο και στους συνεχείς βομβαρδισμούς του Ιράκ, στις νέες σχεδιαζόμενες επιχειρήσεις; Η πρώτη αντίδραση είναι ο αντι-αμερικανισμός και ένας ιδιόμορφος αντι-ιμπεριαλισμός. Όμως η ήττα των απελευθερωτικών κινημάτων και της Αριστεράς δε διευκολύνει τη διαμόρφωση μιας διανογούς συνείδησης.

Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τις ενέργειες των ΗΠΑ στο επόμενο διάστημα. Τις πρώτες μέρες μετά την 11η Σεπτεμβρίου, έδιναν την εντύπωση ότι θα εξαπολύσουν άμεσα έναν πόλεμο μεγάλης κλίμακας και διάρκειας. Όμως, μετά τις πρώτες πολεμικές ιαχές, τα βήματα γίνονται περισσότερο προσεκτικά. Ως προς τον πρώτο εχθρό,

το Αφγανιστάν: Ήδη φαίνεται ότι οι ΗΠΑ επέλεξαν να ανατρέψουν τους Ταλιμπάν εξοπλίζοντας και χρηματοδοτώντας τους βασιλόφρονες και τους αμερικανόφιλους. Αν κατορθώσουν να ανατρέψουν το δημιούργημά τους, πετυχαίνουν τους στρατηγικούς τους στόχους και ταυτόχρονα εμφανίζονται ως «πρόμαχοι της ελευθερίας». Και μπορούμε να αποκλείσουμε μια ενίσχυση της ιρακινής αντιπολίτευσης, ανατροπή του Σαντάμ, «θρίαμβο της Δημοκρατίας» και αρπαγή του φθηνού ιρακινού πετρελαίου; Και γιατί οι ΗΠΑ να μην προσεταιρισθούν τη «φιλελεύθερη» αστική τάξη του Ιράν, να την ενισχύσουν, να αποκτήσουν μια φιλική κυβέρνηση και ταυτόχρονα την εκμετάλλευση των τεράστιων αποθεμάτων του πετρελαίου αυτής της χώρας; Παρόμοια δεν είναι δυνατόν να αποκλεισθούν και άλλες πραγματικές πολεμικές επιχειρήσεις.

Ετσι, για να δικαιολογηθούν τα νέα εγκλήματα που δρομολογεί η ηγεσία των ΗΠΑ, έχει εξαπολυθεί από την κυβέρνηση, τις αρμόδιες υπηρεσίες, τα ΜΜΕ, μια τεράστια εκστρατεία ψεύδους και διαστρόφής των συνειδήσεων. Οι φωνές που έχουν εξουσιοδοτηθεί να παρακολουθούν τα γεγονότα, γράφει η Susan Sontag στη *Monde*, «μοιάζει να έχουν συμμαχήσει σε μια εκστρατεία με σκοπό την υποτίμηση της νοημοσύνης του κοινού. Ποιος αναγνώρισε ότι δεν επρόκειτο για "δειλή" επίθεση εναντίον του "πολιτισμού" ή της "ελευθερίας" ή της "ανθρωπότητας" ή ακόμα του "ελεύθερου κόσμου", αλλά για μια επίθεση που αποτελεί συνέπεια ορισμένων αμερικανικών ενεργειών και συμφερόντων;» (*Τα Νέα*). Ο Μπους χαρακτήρισε «δειλούς» αυτούς που διέπραξαν το έγκλημα της 11ης Σεπτεμβρίου. Και η S. Sontag παρατηρεί: «πολλά μπορεί να πει κανείς γι' αυτούς, αλλά όχι ότι ήταν δειλοί».

Κατά τον Μπους, οι ΗΠΑ «θα καθορίσουν την εποχή μας». Με θερμούς πολέμους και με το γενικευμένο πόλεμο του κεφαλαίου εναντίον της εργατικής δύναμης. Το κεφάλαιο ασφυκτιά σήμερα λόγω της διαιωνιζόμενης κρίσης υπερσυσσώρευσης. Αναζητεί συνεπώς νέες αγορές, ξαναμοίρασμα των αγορών, νέες πηγές πρώτων υλών και προπαντός ενέργειας. Οι νέοι πόλεμοι είναι «στιγμές» στην πορεία προς την κεφαλαιοκρατική παγκοσμιοποίηση και μέσον για την επέκταση και την παγίωση της αμερικανικής ηγεμονίας. Όμως οι πόλεμοι εναντίον των λαών πρέπει να νομιμοποιηθούν στο επίπεδο της ιδεολογίας. Ο Πόλεμος του Κόλπου, π.χ., έγινε για χάρη της ελευθερίας του Κουβέιτ! Οι πόλεμοι εναντίον της Γιουγκοσλαβίας χάριν «των αξιών» (ανθρώπινα δικαιώματα, αυτοδιάθεση των Αλβανών του Κοσόβου)! Αλλά οι αξίες πρέπει να αντιπαρατεθούν στους δαιμονοποιημένους Σαντάμ και Μιλόσεβιτς. Ο προετοιμαζόμενος πόλεμος κατά του Αφγανιστάν αποβλέπει δήθεν στη σύλληψη (νεκρού ή ζωντανού) του Μπιν Λάντεν. Στην προπαγανδιστική εκστρατεία τους οι αρμόδιοι των ΗΠΑ δεν έχουν κανέναν ηθικό ενδιασμό. Θυμηθείτε τον ανύπαρκτο κορμοράνο του Κόλπου. Και τώρα ο Ράμσφελντ, υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ, εξουσιοδοτεί το Πεντάγωνο να λέει ψέματα, αν χρειαστεί.

Όμως η προπαγάνδα που απευθύνεται στις μάζες δεν αρκεί. Χρειάζεται και η «θεωρία». Πριν 10 χρόνια περίπου ο Φ. Φουκουγιάμα κήρυξε το τέλος της ιστορίας και τον οριστικό θρίαμβο της αγοράς. Η τραγική δεκαετία που πέρασε διέψευσε το ιδεολογικό του κατασκεύασμα. Με τη σειρά του ο Σάμουελ Χάντινγκτον (1993) προσπάθησε να προβλέψει το μέλλον, υποστηρίζοντας ότι η ουσιαστική πηγή των συγκρούσε-

ων δεν είναι ούτε η οικονομία ούτε η ιδεολογία. Οι κύριες αιτίες των συγκρούσεων θα είναι πολιτισμικές. Στο μέλλον οι συγκρούσεις θα καθορίζονται από τις θρησκείες. Το Ισλάμ θα είναι το νέο πρόβλημα για τη Δύση.

Ο Χάντινγκτον φαίνεται να δικαιώνεται. Εντούτοις δεν υπάρχει μια «Δύση» ούτε ένα «Ισλάμ». Η «θεωρία» του Χάντινγκτον είναι προϊόν «κακής αφαίρεσης». Όπως γράφει ο καθηγητής Ζ. Κέτελ, «σύγκρουση πολιτισμών θα σήμαινε ότι όλοι οι Μουσουλμάνοι συμφωνούν με τους Ταλιμπάν και όλοι οι Δυτικοί συμφωνούν με την αμερικανική πολιτική» (Εποχή, 23/9/01). Απολυτοποιώντας υπαρκτές διαφορές, ο Χάντινγκτον αποκρύπτει τα πραγματικά αίτια των πολέμων και ειδικά των πολέμων της Νέας Τάξης.

Αλλά ο πόλεμος εναντίον των «ξένων» απαιτεί μέτρα και εναντίον του «εσωτερικού εχθρού», ώστε να καταπνιγεί κάθε διαμαρτυρία. Οι πρόσφατοι πόλεμοι, όπως σημειώνει ο καθηγητής Ν. Παρασκευόπουλος (Ελευθεροτυπία, 26/9/01), σηματοδοτούν «το τέλος του Διεθνούς Δικαίου». Ο Πόλεμος της Κορέας είχε «νομιμοποιηθεί» από τον ΟΗΕ. Επίσης και ο Πόλεμος του Κόλπου. Αλλά για τους βομβαρδισμούς και το διαμελισμό της Γιουγκοσλαβίας, οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους δε ζήτησαν καμιά «άδεια». Περιφρόνησαν επιδεικτικά τον ΟΗΕ και έφθασαν να διατυπώσουν το νέο δόγμα, σύμφωνα με το οποίο δικαιούνται να διεξάγουν «ανθρωπιστικούς» πολέμους εναντίον όσων δε συμμορφώνονται με τη Νέα Τάξη. Ως προς τον «εσωτερικό εχθρό», δηλαδή τα κινήματα και τους διαφωνούντες, ο Μπους ζήτησε ήδη έκτακτες εξουσίες για τις δικτατικές αρχές (παρακολούθηση τηλεφώνων, κράτηση «υπόπτων» στα πλαίσια της αντιτρομοκρατικής εκστρατείας

κ.λπ.). Και ένας υποστηρικτής του πολέμου του Κόλπου, ο S. Jekins, επισημαίνει τώρα: «η δημοκρατία βρίσκεται σε κίνδυνο».

Φυσικά και η ΕΕ δεν υστερεί σε μέτρα περιστολής των ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων. Η Ευρώπη της νέας φτώχειας (μέσα στον πλούτο), της ανεργίας, της ξενοφοβίας και του ανερχόμενου φασισμού, αντί να πάρει μέτρα υπέρ των φτωχών και των ξένων, μετατρέπεται βαθμιαία σε φρούριο: Με τη Συνθήκη του Σένγκεν διεθνοποιείται η παρακολούθηση και ο χαφιεδισμός. Με το υπό θέσπιση ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, από το 2002 οι χώρες της Ευρώπης δε θα έχουν πλέον το δικαίωμα να αρνούνται την έκδοση «υπόπτων» για εγκληματικές πράξεις. Οι ευρωπαϊκές χώρες θα είναι υποχρεωμένες να εκδίδουν όχι μόνο αλλοδαπούς, αλλά και τους δικούς τους πολίτες. Η Ευροpol, εξάλλου, θα δικαιούται να δρα και να διεξάγει έρευνες σε κάθε κράτος, σε συνεργασία με τις αστυνομικές αρχές των ΗΠΑ. Ένα αδιαφανές δίκτυο αστυνομοκρατίας ετοιμάζεται να απλωθεί στην Ευρώπη. Και καθώς κάθε ειρηνιστής, οικολόγος, αντιιμπεριαλιστής κ.λπ. μπορεί να χαρακτηριστεί ύποπτος και τρομοκράτης, το πανάρχαιο δικαίωμα του ασύλου καταργείται και αυτό, χάριν της «ελευθερίας» και των «ατομικών δικαιωμάτων». Και ακραία περίπτωση περιφρόνησης κάθε νομιμότητας είναι η κίνηση των ΗΠΑ για άρση του διατάγματος που απαγορεύει τη δολοφονία ξένων ηγετών. (Ως γνωστόν, και παρά την ύπαρξη αυτού του διατάγματος, οι μυστικές υπηρεσίες των ΗΠΑ είχαν κατ' επανάληψη επιχειρήσει να δολοφονήσουν τον Κάστρο και τον Καντάφι).

Αλλά ο πόλεμος απαιτεί κεφάλαια. Έτσι οι «αμυντικές» δαπάνες των ΗΠΑ θα αυξηθούν από 2,5% του ΑΕΠ σε 4%. Ο Μπους πέτυχε 40 δισ. δολάρια για αύξηση

των πολεμικών δαπανών και η άχρηστη κατά τους ειδικούς «πυραυλική άμυνα» θα απορροφήσει, το 2002, 8 δισ. δολάρια. Αλλά όπως γινόταν πάντοτε, ο πόλεμος ήταν πηγή συσσώρευσης κεφαλαίου: ο τζίρος των πολεμικών βιομηχανιών των ΗΠΑ θα αυξηθεί κατά 40-60%. Όμως και οι εταιρείες δε θα πρέπει να μείνουν εκτός του νυμφώνος: Οι αεροπορικές εταιρείες των ΗΠΑ προικοδοτήθηκαν με 15 δισ. δολάρια για να καλύψουν τις ζημιές τους και ταυτόχρονα απέλυσαν 100.000 υπαλλήλους. Ο πόλεμος, μέσον αναδιανομής του «εθνικού» εισοδήματος υπέρ του κεφαλαίου, μέσον συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου. Το κεντρικό δόγμα του νεοφιλελευθερισμού ήταν: «λιγότερο κράτος». Τώρα ζητούν «περισσότερο κράτος» υπέρ των πολυεθνικών και του πολέμου.

Χρηματοπιστωτική κρίση, κρίση των πολυεθνικών υψηλής τεχνολογίας, κρίση υπερσυσσώρευσης. Ο πόλεμος, μέσον για την υπέρβαση της κρίσης μέσα στην κρίση, με την καταστροφή μέσων παραγωγής, εργατικής δύναμης και κοινωνικού πλούτου. Εν τω μεταξύ κρατικές υπηρεσίες και ΜΜΕ καλλιεργούν κλίμα τρόμου, καταστρώνοντας σενάρια πολεμικών επιχειρήσεων, περιγράφοντας χημικούς και βιολογικούς πολέμους και πράξεις τρομοκρατίας. Σ' αυτό το κλίμα της πολεμικής ψύχωσης «νομιμοποιείται» η ενεργοποίηση του άρθρου 5 του ΝΑΤΟ, σύμφωνα με το οποίο οι χώρες της συμμαχίας είναι υποχρεωμένες να μετάσχουν σε πολεμικές επιχειρήσεις σε περίπτωση πολέμου εναντίον των ΗΠΑ, δηλαδή, ουσιαστικά στους πολεμικούς τυχοδιωκτισμούς της μοναδικής (επί του παρόντος) υπερδύναμης (κατά το άρθρο αυτό, όταν ένα μέλος της συμμαχίας δεχτεί επίθεση, όλη η συμμαχία δέχεται επίθεση). Από την άλλη πλευρά, ο Γενικός

Γραμματέας του ΟΗΕ χαρακτήρισε την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου «έγκλημα κατά της ανθρωπότητας» και το Συμβούλιο Ασφαλείας νομιμοποιεί (με την απόφαση 1368) το «δικαίωμα» των ΗΠΑ να εξαπολύσουν πόλεμο «κατά της τρομοκρατίας». Τέλος, το Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (21/9/01) της ΕΕ αποφάσισε να συνεργαστεί με τις ΗΠΑ για την «καταπολέμηση της τρομοκρατίας» και τα μέλη της θα συμμετέχουν στις σχετικές «δραστηριότητες», το καθένα ανάλογα με τα μέσα που διαθέτει.

Η ΕΕ ουραγός των ΗΠΑ! Πώς εξηγείται αυτή η δουλικότητα; Οι σχέσεις ΗΠΑ-ΕΕ είναι σχέσεις αλληλεγγύης ως προς τα κοινά ιμπεριαλιστικά συμφέροντα και σχέσεις ανταγωνιστικές ανάμεσα στις δύο ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις. Αλλά οι σχέσεις αυτές δε θεμελιώνονται σε ισότητα δύναμης. Η οικονομική και προπαντός στρατιωτική υπεροπλία των ΗΠΑ είναι συντριπτική. Έτσι οι ηγέτες της ΕΕ, διαχειριστές των συμφερόντων του ευρωπαϊκού καπιταλισμού, ακολουθούν τις ΗΠΑ στους τυχοδιωκτισμούς τους, ελπίζοντας σε κάποια κατάλοιπα από το μεγάλο φαγοπότι. Όπως οι ύαινες. Αλλά οι αντιθέσεις ανάμεσα στις τρεις μητροπόλεις του ιμπεριαλισμού θα οξύνονται, αποκτώντας όλο και περισσότερο πλανητικό χαρακτήρα.

Έτσι, οι «σοσιαλιστικές» κυβερνήσεις της ΕΕ δεν αναζήτησαν τα αίτια των εντάσεων και των συγκρούσεων στο σημερινό κόσμο και δεν πρότειναν μέτρα για τη μείωση αυτών των εντάσεων. Αντίθετα, θεώρησαν την τρομοκρατία «πρωταρχικό στόχο για την Ένωση», αποφάσισαν ομόφωνα την ενεργοποίηση του άρθρου 5 της νατοϊκής συνθήκης και καλούν σε δράση «υπό την αιγίδα» του πειθύνιου ΟΗΕ. Συνολικά, οι όποιες επιφυλάξεις τους ήταν χωρίς αξία, προπέτασμα καπνού, όπως και οι υποσχέ-

σεις του κ. Σταθόπουλου και του κυβερνητικού εκπροσώπου ότι «δε θα παραβιαστεί το Σύνταγμα» από την εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και έκδοσης και από τα άλλα αντιδημοκρατικά μέτρα.

Και η Ελλάδα; Πιστή σύμμαχος των ΗΠΑ και της ΕΕ. Η τρομοκρατία (τι σημαίνει ο όρος;) δίνει την απαιτούμενη δικαιολόγηση: «Δεν έχουμε ίχνος κατανόησης για τους τρομοκράτες. Η απάντησή μας είναι μια και απόλυτη. Κανένας συμβιβασμός, καμιά συνδιαλλαγή μαζί τους». Έτσι, «οι ΗΠΑ νομιμοποιούνται να αντιδράσουν». Γιατί; Επειδή «η τρομοκρατία είναι ασυμβίβαστη με τον πολιτισμό μας». Έτσι «δεν μπορούμε να σταθούμε στην άκρη, θεατές» (Κ. Σημίτης). Επίσης, κατά τον κ. Ρέπτα, «τέτοιου είδους πράξεις στρέφονται εναντίον του πολιτισμού και της δημοκρατίας». Και ο κ. Παπανδρέου, περισσότερο συναινετικός, θα δήλωνε στις Βρυξέλλες: «Απαιτείται σύνολο μέτρων και συναίνεση σε διεθνές επίπεδο για απομόνωση των λαών που υποθάλλουν την τρομοκρατία». Συναίνεση για απομόνωση λαών! Και όταν βαρέσουν τα τύμπανα του πολέμου, συμμετοχή στην ανθρωποσφαγή βάσει του άρθρου 5. Ως προς αυτό, ο κ. Τσοχατζόπουλος είναι σαφής: «Η Ελλάδα τιμά τις δεσμεύσεις της, έχουμε υποχρέωση στους συμμάχους». «Και στον πόλεμο του Κόλπου συμμετείχαμε με πλοία». Η Ελλάδα «θα δώσει αεροδρόμια και άλλες διευκολύνσεις». Η ενεργοποίηση του άρθρου 5 έχει, κατά τον υπουργό Άμυνας, «υψηλό πολιτικό συμβολισμό» και «θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι τέτοιου είδους τρομοκρατικές πράξεις στρέφονται εναντίον του πολιτισμού και της δημοκρατίας».

Παγκόσμια συμπαράταξη για τη σωτηρία της Δημοκρατίας και του Πολιτισμού! Γνωρίζουμε τα όρια της σημερινής αστικής

δημοκρατίας και τη συνεχή εκκένωση από τα θετικά στοιχεία της στην εποχή του πολυεθνικού καπιταλισμού. Ως προς τον πολιτισμό, χωρίς, όπως σημειώσαμε, να μηδενίζουμε τη συνεισφορά της αστικής τάξης, φτάνει μια ματιά στην ιστορία και άλλη μια στη σημερινή πραγματικότητα, για να δούμε τι κρύβεται πίσω από τα κενά λόγια των προπαγανδιστών. Έτσι, χάρη των συμφερόντων του αμερικανικού και δευτερευόντος του ευρωπαϊκού κεφαλαίου, κηρύσσεται πόλεμος εναντίον λαών και εθνών που δε δέχονται να ισοπεδωθούν από τον αμερικανονατοϊκό οδοστρωτήρα.

Πρώτοι οι 15 της ΕΕ που συμπαράτασσονται στον πόλεμο, παρά κάποιες φραστικές επιφυλάξεις. Στην «κρταία» Γερμανία ξυπνούν προαιώνια αντανάκλαστικά: «Αλληλεγγύη, Ενότητα, Αποφασιστικότητα», το τρίπτυχο της γερμανικής Βουλής. Η Ιταλία του Μπερλουσκόνι προχωρεί στην αύξηση των στρατιωτικών δαπανών, επικαλούμενη «κατάσταση πολέμου». Η Γαλλία του δεξιού Σιράκ και του «σοσιαλιστή» Ζοσπέν θα συνεργαστεί σε μια στρατιωτική επέμβαση «στο μέτρο που θα είναι σύμφωνη με τους στόχους και τον τρόπο διεξαγωγής της» με τους υπόλοιπους εταίρους. Η Ρωσία προσφέρει διευκολύνσεις για στρατιωτικές επιχειρήσεις και εξασφαλίζει τη σιωπή των Αμερικανών για τον πόλεμο εναντίον των Τσετσένων. Όσο για την Κίνα του «σοσιαλισμού της αγοράς», θα συνεργαστεί με την Ουάσινγκτον για μια καταπολέμηση της τρομοκρατίας! Ακόμα και το Πακιστάν «θα συνεργαστεί με όλες του τις δυνάμεις εναντίον της τρομοκρατίας» διακινδυνεύοντας έναν εμφύλιο πόλεμο. Μένει ο αγιατολάχ Χαμενεΐ, «πνευματικός ηγέτης του Ιράν», που βεβαιώνει ότι «το Ιράν δεν πρόκειται να προσφέρει βοήθεια στην Αμερική και στους συμμάχους της σε μια επίθε-

ση κατά του δοκιμαζόμενου γειτονικού μουσουλμανικού λαού» (*Το Βήμα*, 27/1/01). Για άλλη μια φορά οι κυρίαρχες τάξεις συντάσσονται στον πόλεμο, επιδιώκοντας καθεμιά την εξυπηρέτηση των δικών της συμφερόντων.

Και από κοντά οι ευαίσθητες ψυχές που τόσα χρόνια δεν έβλεπαν τίποτα από το δράμα των λαών, και ξαφνικά ξύπνησαν χύνοντας δάκρυα για τους νεκρούς των ΗΠΑ. Ας ακούσουμε τον Jean Bricmont (που μαζί με τον Sokal απασχόλησαν πριν 3 περίπου χρόνια και τη νέα κυρίως γενιά των φιλοσόφων μας, που συνήθως ζουν στο δικό τους κόσμο). Γράφει λοιπόν ο καθηγητής Bricmont: «Όλα πήγαιναν καλά. Η Σερβία στα γόνατα θα πουλούσε τον Μίλοσεβιτς στο διεθνές ποινικό δικαστήριο για μια φούχτα δολάρια (αργότερα θα μαθαίναμε ότι ένα μέρος τους θα πήγαινε για να πληρωθούν τα χρέη που συσσωρεύθηκαν μετά τον Τίτο). Το ΝΑΤΟ επεκτεινόταν προς ανατολάς μπροστά σε μια αδύνατη Ρωσία. Μπορούσαν ατιμώρητα να «βομβαρδίζουν τον Σαντάμ Χουσεϊν» (δηλαδή το λαό του Ιράκ) όταν το επιθυμούσαν. Η Μακεδονία, όπου είχε εισβάλει ο UCK, αναγκάστηκε να αποδεχτεί την κωμωδία ενός αφοπλισμού του UCK από εκείνους που τον είχαν εξοπλίσει. Οι περιοχές των Παλαιστινίων είχαν διαμοιραστεί και οι ηγέτες τους δολοφονούνταν από έξυπνες βόμβες. Τα τελευταία χρόνια οι κάτοχοι μετοχών πλούτιζαν όπως σπάνια στην ιστορία. Η πολιτική αριστερά δεν υπήρχε πια, όλα τα κόμματα είχαν συμπαράταχθεί στο νεοφιλελευθερισμό και στις “ανθρωπιστικές” στρατιωτικές επεμβάσεις. Με δυο λόγια, αν και κει ακόμα δεν είχαμε φθάσει στο “τέλος της ιστορίας”, η πορεία της ελεγχόταν και το happy end της ήταν προβλέψιμο» (*Le Monde*, 26/9/01).

Και ξαφνικά «το σοκ», η έκπληξη, ο τρόμος: η πιο μεγάλη δύναμη όλων των εποχών πλήγηκε στο ίδιο το κέντρο του πλούτου και της δύναμής της. Και τότε αφυπνίσθηκαν οι ευαίσθητες ψυχές, ημεδαπές και ανά τον κόσμο: Παρανοϊκοί όσοι θα σκεφθούν πως οι ΗΠΑ πληρώνουν για τα «εγκλήματά» τους. Άλλοι τηρούν ενός ή τριών λεπτών σιγή για τα θύματα της Νέας Υόρκης. Ο διευθυντής της *Ουμανιτέ* ζητεί να κρατηθεί ενός λεπτού σιγή, άλλοι διαδηλώνουν υπέρ των Αμερικανών. Πού βρισκόταν όμως η ευαισθησία τους όταν οι Αμερικανοί εξόντωναν σαν κατσαρίδες 200.000 Ιρακινούς, όταν με το εμπόργκο έχουν θανατώσει 500.000 παιδιά, όταν βομβαρδίζοταν το Σουδάν, όταν στη Γιουγκοσλαβία οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ έσπερναν την καταστροφή, το θάνατο και μόλυναν τη φύση με ραδιενέργεια και χημικά; Όπως γράφει η Μπ. Βακαλοπούλου, «ποιος κράτησε ενός λεπτού σιγή για τις πεντακόσιες χιλιάδες παιδάκια κάτω των πέντε ετών που δολοφόνησαν στο Ιράκ;» Πώς εξηγείται αυτή η επιλεκτική ευαισθησία; Οι ευαίσθητες ψυχές είναι τυφλές από το ένα μάτι ή το ένα ημισφαίριο του εγκεφάλου τους είναι ατροφικό; Όσοι ελπίζουμε σε ένα γνήσιο ανθρωπισμό, λυπούμαστε και για τους νεκρούς του Ιράκ και για τους νεκρούς της Νέας Υόρκης. Αλλά δε λυπούμαστε απλώς: προσπαθούμε να καταλάβουμε. Έτσι βλέπουμε και από τα δυο μάτια, χωρίς εξισώσεις και συμψηφισμούς. Επειδή βλέπουμε ποια είναι η αυτοκρατορία του κακού. Και όταν φωνάζουμε «Αμερικάνοι, φονιάδες των λαών» προφανώς δεν εννοούμε τον αμερικανικό λαό, θύμα και θύτη, και πολύ περισσότερο τους Αμερικανούς που αγωνίζονται κατά του πολέμου.

Πολεμοχαρείς και «ευαίσθητες ψυχές». Αλλά παντού στον κόσμο σημειώνονται

αντιδράσεις εναντίον της πολιτικής των ΗΠΑ που μπορεί να οδηγήσει σε πρωτοφανείς καταστροφές. Πρώτα η χώρα μας: διαδηλώσεις, διαμαρτυρίες, 86% των Ελλήνων εναντίον του πολέμου. Οι λαοί της Ευρώπης στην πλειοψηφία τους εναντίον του πολέμου. Διαδηλώσεις στην Ιταλία (Ρώμη, Νάπολη κ.λπ.), στο Παρίσι, στην Πράγα, στο Λονδίνο. Στην καρδιά των ΗΠΑ: Νέα Υόρκη και Ουάσιγκτον. Το ίδιο και οι λαοί των μουσουλμανικών χωρών. Δημοσιογράφοι, διανοούμενοι, φοιτητές, εφημερίδες, κόμματα, πράσινοι, κοινωνικά κινήματα αποδοκιμάζουν την πολεμοχαρή υστερία. Θα μπορέσει η κυβέρνηση των ΗΠΑ και οι κυβερνήσεις της ΕΕ να καταπνίξουν με τη βία το ανερχόμενο κίνημα εναντίον του πολέμου; Ας μην κάνουμε προφητείες. Αλλά ο γενικευμένος πόλεμος θα συνεχιστεί με διάφορες μορφές, από τον ανταγωνισμό των πολυεθνικών και των κρατών, μέχρι τους τοπικούς πολέμους. Και ας ελπίσουμε ότι θα αποφευχθεί μια γενικότερη ανάφλεξη που θα σήμαινε την αυτοκαταστροφή της ανθρωπότητας.

Οι πόλεμοι της Νέας Τάξης δεν είναι πόλεμοι μεταξύ πολιτισμών ή πόλεμοι μεταξύ λαών, έστω και αν οι λαοί σύρονται στην αλληλοσφαγή. Είναι μορφές με τις οποίες εκδηλώνεται η βασική αντίθεση κεφαλαίου-εργασίας. Ο πόλεμος μεταξύ των ιμπεριαλιστικών κέντρων δε φθάνει στην εποχή μας στην ακραία μορφή του θερμού πολέμου: είναι η άλλη όψη της συνεργασίας

για την εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης. Οι θερμοί πόλεμοι είναι η ακραία μορφή του γενικευμένου πολέμου εναντίον της εργατικής τάξης και γενικότερα εναντίον των λαών, για μοίρασμα και ξαναμοίρασμα του κόσμου, των αγορών, των πηγών πρώτων υλών και για εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης.

Στο συγκρουσιακό σημερινό κόσμο πρώτη μορφή τρομοκρατίας είναι η κρατική. Άλλες, δευτερεύουσες μορφές γεννιούνται από την όξυνση του πλέγματος των αντιθέσεων του καπιταλισμού. Τι είναι όμως τρομοκρατία και ποιοι είναι τρομοκράτες; Οι αντάρτες του ΕΛΑΣ ήταν τρομοκράτες για τους ναζί. Το ίδιο οι αγωνιστές της Κύπρου. Οι Παλαιστίνιοι είναι τρομοκράτες για το Ισραήλ, όπως και οι Κούρδοι για τους Τούρκους στρατοκράτες. Υπάρχουν πόλεμοι εναντίον των λαών και δίκαιοι, απελευθερωτικοί πόλεμοι. Οι ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους, αξιοποιώντας το χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου, ετοιμάζονται για νέες πολεμικές περιπέτειες. Αλλά, όπως γράφει ο Χάρολντ Πίντερ, «ένας νέος πόλεμος θα δημιουργήσει νέους τρομοκράτες, ακόμα πιο αδίστακτους και απελπισμένους». Άβυσσος άβυσσον επικαλείται. Ο αγώνας εναντίον του ιμπεριαλισμού και του καπιταλισμού είναι η μόνη εγγύηση για μια ειρηνική ανθρωπότητα, σε κάποιο λιγότερο ή περισσότερο μακρινό μέλλον.

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου του 2001